

KÉPZÉSI TÁMOGATÁS AZ ÁLTALÁNOS CSOPORTMENTESSÉGI RENDELET ALAPJÁN

KULIN-PINTÉR Veronika*

Tárgyszavak: állami támogatási szabályok modernizációja, állami támogatás, előny, képzés, hátrányos helyzetű munkavállaló, megváltozott munkaképességű munkavállaló, ösztönző hatás

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) az Állami Támogatási szabályok Modernizációja¹ keretében a tagállamokkal folytatott konzultációt követően 2014. június 17-én fogadta el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendeletet² (a továbbiakban: 651/2014/EU bizottsági rendelet, új csoportmentességi rendelet). Az új csoportmentességi rendelet szabályai a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet³ (a továbbiakban: 800/2008/EK bizottsági rendelet, korábbi csoportmentességi rendelet) szabályai helyébe léptek.

A cikkben az új csoportmentességi rendelet képzési támogatásra vonatkozó szabályait mutatom be, a 800/2008/EK bizottsági rendelethez

* A szerző a Miniszterelnökség Támogatásokat Vizsgáló Irodájának munkatársa. A cikkben megjelenő vélemény nem tekinthető a TVI hivatalos álláspontjának.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2783_en.htm

² [2014] HL L 187., 2014. 06. 26., 1.o.

³ [2008] HL L 214., 2008. 08. 09., 3.o.

képeket következett változások, valamint az egyes részletszabályok vonatkozásában.

1. A képzési támogatás

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. cikke értelmében állami támogatásnak azok az intézkedések minősülnek, melyek esetében

1. a kedvezményezett vállalkozásnak minősül (gazdasági tevékenység végzése),
2. az intézkedés állami forrást nyújt vagy betudható az államnak,
3. előnyt jelent az érintett vállalkozás(ok) részére,
4. szelektív, azaz csak bizonyos vállalkozást, régiót vagy ágazatot részesít előnyben,
5. torzít(hat)ja a versenyt, vagy annak torzításával fenyeget, és befolyásol(hat)ja a tagállamok közötti kereskedelmet.

Ahogy azt a Bizottság egy, a börtönökben dolgozó elítéltek képzéséhez nyújtott állami támogatást a 800/2008/EK bizottsági rendelet alapján vizsgáló jogesetében⁴ is kiemelte, a képzési támogatást a gazdasági előny tekintetében általában három szinten szükséges vizsgálni.

Első szinten a végső kedvezményezettek vonatkozásában kizárható a gazdasági előny, amennyiben azok nem tekinthetők uniós versenyjogi értelemben véve vállalkozásnak, például magánszemélyek. A második szint pedig ketté válhat abban az esetben, ha a képzést a kedvezményezetten kívüli, harmadik fél szolgáltatás keretében nyújtja. Ilyen esetben szükséges vizsgálni, hogy a képzést megrendelő félnél marad-e valamilyen gazdasági előny, a harmadik fél tekintetében pedig a tényleges gazdasági előny hiányát kell bizonyítani. Így ha a kedvezményezett a támogatást (a felmerült, indokolt költségei levonását követően fennmaradt mértékben) a képzési szolgáltatást nyújtó félnek átadja, azaz nála gazdasági előny nem marad, a szolgáltató pedig nyílt és diszkriminációmentes eljárás keretében kerül kiválasztásra, így biztosítva, hogy a szolgáltatásért a piaci ár kerül felszámításra, az intézkedés nem minősül állami támogatásnak.

⁴ Case N 145/2010 Germany v. Commission, 'Subsidies for training and qualification of prisoners Saxony'

Amennyiben a fenti feltételek nem teljesülnek, úgy a támogatás vonatkozásában összeegyeztethetőségi jogalként a csoportmentességi rendelet szabályainak alkalmazása válik szükségessé.

A képzési támogatás végső kedvezményezettjei kizárólag munkavállalók lehetnek, melynek fogalmát a nemzeti jog alapján szükséges meghatározni.

2. Ösztönző hatás vizsgálata

Az új csoportmentességi rendelet számos újítása mellett, az ösztönző hatás vonatkozásában is könnyebb feltételrendszert vezetett be a 800/2008/EK bizottsági rendelethez képest. A jelenlegi szabályok szerint a 651/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alatt nyújtott támogatások vonatkozásában a projekt akkor rendelkezik ösztönző hatással, ha a kedvezményezett a rendeletben foglalt feltételeknek megfelelő támogatási kérelmet a projekt megkezdése előtt írásban benyújtotta.

Nem nyújtható támogatás ugyanakkor olyan képzésekhez, amelynek célja, hogy a kedvezményezett megfeleljen a kötelező nemzeti képzési előírásoknak. Tehát azon tagállami vagy uniós jogi szabályozás által előírt kötelező képzések támogatására nincs lehetőség ezen jogcím hatálya alatt, melyet a vállalkozásnak ilyen támogatás nélkül is mindenképp meg kellene valósítani, azaz hiányozna az ösztönző hatás.

Szintén nem teljesül az ösztönző hatás, abban az esetben, ha egy projekt keretében a regionális beruházási támogatásból megvalósult gép beszerzés esetén, a berendezés használatához szükséges képzés részeseülne képzési támogatásban.

3. Egyedi bejelentési határérték

Az új csoportmentességi rendelet is kizárólag abban az esetben alkalmazható, és így olyan feltételek teljesülésével mentesít a Bizottsághoz történő bejelentési kötelezettség alól, amennyiben a támogatási projekt megfelel a rendeletben meghatározott egyedi feltételeknek.

Abban az esetben, ha egy támogatás összege meghaladja a bármely csoportmentességi rendeletben meghatározott, a támogatási kategória egyedi bejelentési határértékét, még akkor sem mentesül a bejelentési

kötelezettség alól, ha egyebekben megfelel az adott kategóriára vonatkozó rendelkezéseknek.

Az új csoportmentességi rendelet nem jelent változást a 800/2008/EK bizottsági rendelet által már meghatározott 2 millió eurós határérték tekintetében. Ezen határértéket projektenként szükséges figyelembe venni, azzal, hogy mindenekelőtt kerülendő a projektek mesterséges feldarabolása a 651/2014/EU bizottsági rendelt 4. cikk (2) bekezdése értelmében.

4. Elszámolható költségek

Az elszámolható költségek tekintetében számos változást, szigorítást vezetett be az új csoportmentességi rendelet a 800/2008/EK bizottsági rendelethez képest.

a) Az oktatók személyi jellegű ráfordításai

A 651/2014/EU bizottsági rendelet szigorított a 800/2008/EK bizottsági rendelet szabályán, tekintettel arra, hogy az oktatók személyi jellegű ráfordításai csak azokra az órákra vonatkozóan számolhatóak el, amikor az oktatók részt vesznek a képzésen.

Ezen költségelem tartalma tekintetében az új csoportmentességi rendelet 2. cikke által meghatározott bérköltség fogalma irányadó – annak ellenére, hogy ez nem kifejezetten a képzési támogatáshoz kapcsolódó rendelkezés –, amennyiben ezen költségek kizárólag azokra az órákra kerülnek elszámolásra, amikor az oktató részt vesz a képzésen, illetve átlátható formában kerülnek meghatározásra, tekintet nélkül arra, hogy azok in-house foglalkoztatás vagy külső szolgáltatás igénybevétele keretében merülnek fel.

b) Az oktatók és a képzésen részt vevők működési költségei

Az új csoportmentességi rendelet értelmében ezen költségek kizárólag a képzéshez való kapcsolódásuk mértékéig számolhatóak el. Ilyen lehet

például a projekthez közvetlenül kapcsolódó útiköltség, anyagok és fogyóeszközök, az eszközök és berendezések értékcsökkenése (a projekt céljára való használatuk mértékéig).

Szállásköltség kizárólag a képzésben részt vevő megváltozott munkaképességű munkavállalók⁵ vonatkozásában számolható el minimális szükséges mértékében. A 800/2008/EK bizottsági rendelet szabályaihoz képest a szigorítás indoka, hogy ezen költséget a Bizottság működési költségnek tekinti, mely ezen költségkategória hatálya alatt nem számolható el.

A szállásköltség, mint a működési költségen belüli elszámolható költség kizárólag a képzésen részt vevők (megváltozott munkaképességű munkavállaló minimálisan szükséges igényéhez igazodó) hotelben vagy egyéb helyen történő elszállásolásának költségeit tartalmazhatja, nem vonatkozik a képzési helyszín bérleti díjára.

Az útiköltség tekintetében szükséges kiemelni, hogy a képzési támogatás keretében kizárólag az oda-és visszautazás költsége számolható el. Az új csoportmentességi rendelet megengedőbb a 20. cikk, azaz az európai területi együttműködési projektekben részt vevő KKV-knál felmerült együttműködési költségekhez nyújtható támogatás és az 53. cikk szerinti, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás vonatkozásában felmerült útiköltség esetében, mivel itt a szállásköltség mellett az ennek vonatkozásában felmerült ellátás költsége is elszámolható.

Némi mozgásteret jelenthet a részvételi költség keretében felmerült kiadások elszámolása. Amennyiben a kedvezményezett a képzést külső féltől szolgáltatás formájában rendeli meg, és az így megtartott képzésről kiállított számlán szereplő részvételi díj tartalmazza a külső fél személyi költségeit, az eszközöket, a képzés helyszínéhez kapcsolódó költségeket stb., továbbá a képzéshez kapcsolódó ellátás (pl. frissítő, kávé, étkezések) költségeit is, az a képzési támogatás keretében elszámolható. Ilyen esetben a képzéshez kapcsolódó ellátás költsége akkor is elszámolható, ha az a részvételi díjtól elkülönítetten kerül feltün-

⁵ Megváltozott munkaképességű munkavállaló: bármely olyan személy, aki:a) a nemzeti jog szerint megváltozott munkaképességű munkavállaló; vagy b) aki olyan hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely különböző akadályok fellépése mellett korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és más munkavállalókkal egyenlő szerepvállalását a munkakörnyezetben.

tetésre, amennyiben a kedvezményezett megfelelő ellenőrzési mechanizmusok keretében biztosítja, hogy ezen költség semmilyen formában nem tartalmaz szállásköltséget (azaz pl. nem vendégéjszakához kapcsolódóan biztosított étkezés).

c) Tanácsadás költségei

Ezen költségkategória tekintetében nem hozott jelentős változást az új csoportmentességi rendelet.

A projekt előkészítés keretében felmerült, a képzéshez kapcsolódó tanácsadás költsége elszámolható költségnek minősül nyertes pályázat esetén.

d) A képzésen résztvevők személyi jellegű ráfordításai és az általános közvetett költségek

Ezen költségkategória keretében a résztvevők személyi jellegű költségei, például bérköltség, járulékok minősülnek elszámolható költségnek kizárólag azokra az órákra vonatkozóan, amikor a résztvevők a képzésen részt vesznek. Ezen költségkategóriába nem sorolható, tehát nem a képzésen résztvevők személyi költségeihez, de magához a képzéshez kapcsolódóan felmerült költségek a közvetett költségek keretében számolhatók el.

Az általános közvetett költségek kategóriában a képzés megrendezéséhez kapcsolódóan felmerült egyéb költségek számolhatók el, mint például a képzés helyszínének bérleti díja, azonban kizárólag a képzés idejére vonatkoztatva.

5. Támogatási intenzitás

A 651/2014/EU bizottsági rendelet nem alkalmazza a korábbi csoportmentességi rendelet „szakképzés–általános képzés” felosztását, azaz nem tesz különbséget a képzések tartalma tekintetében, amikor meghatározza a vonatkozó támogatási intenzitást.

A támogatási intenzitás így egységesen nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50%-át, azonban maximum 70%-ig növelhető az alábbiak szerint:

- megváltozott munkaképességű vagy hátrányos helyzetű⁶ munkavállalók képzése esetén 10%-kal,
- amennyiben a kedvezményezett közép vállalkozás 10%-kal, kisvállalkozás esetén 20%-kal.

Így a maximális támogatási intenzitás megváltozott munkaképességű vagy hátrányos helyzetű munkavállalók képzése esetén 50%+10% azaz 60% lehet.

Ha a fenti személyek képzését közép vállalkozás kedvezményezett biztosítja, a maximális intenzitás 50%+10%+10%, azaz a maximális 70%.

Amennyiben a fenti kedvezményezettek képzését biztosító kedvezményezett kisvállalkozásnak minősül a támogatási intenzitás 50%+10%+20%, azaz 80% lenne, azonban a maximális támogatási intenzitás ekkor sem haladhatja meg a 70%-ot.

⁶ Hátrányos helyzetű munkavállaló: bármely olyan személy, aki: a) az előző 6 hónapban nem állt rendszeres, fizetett alkalmazásban; vagy b) 15 és 24 év közötti életkorú; vagy c) nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakmai képesítést (az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszerének 3. szintje) vagy a nappali tagozatos tanulmányait legfeljebb két éve fejezte be, és még nem állt rendszeres, fizetett alkalmazásban; vagy d) 50 éven felüli személy; vagy e) egy vagy több eltartottal egyedül élő felnőtt; vagy f) valamely tagállamban olyan ágazatban vagy szakmában dolgozik, amelyben a két nem megoszlásában mutatózó különbség legalább 25 %-kal meghaladja a tagállam valamennyi gazdasági ágazatára összességében jellemző átlagos különbséget, és aki az alulreprezentált nemhez tartozik; vagy g) egy tagállam etnikai kisebbségéhez tartozik, és akinek szakmai, nyelvi képzsére vagy szakmai tapasztalatszerzésre van szüksége ahhoz, hogy javuljon a tartós foglalkoztatásra való esélye.